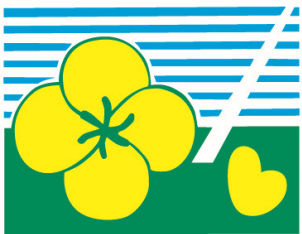

Rapsmästaren

— öppna svenska mästerskapen i
höstrapsodling 2016

•

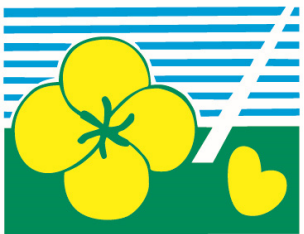
Anneli Kihlstrand & Albin Gunnarson
Sveriges Frö- och Oljeväxtodlare

Rapsmästaren 2016

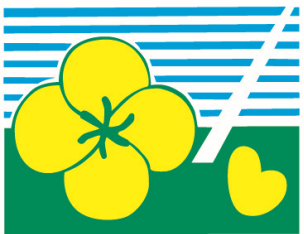
arrangerad av

Södra Sveriges Frö- och Oljeväxtodlare och Lantmannen

Rapsmästaren 2016

Att tänja och spränga gränser,
få nya idéer om hur vi kan uppnå
maximal skörd i höstrapsen

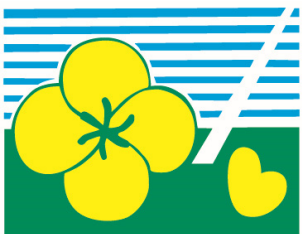
Rapsmästaren - tävlingsupplägg

- Maximal skörd, kg råfett per hektar
- Parcellförsök med 4 upprepningar
- 40 tävlingsled samt 6 referensled
- Fria regler, EU-orienterade
- Ingen hänsyn till kostnader

Tävlingsfältet: Krokstorps gård, Helsingborg

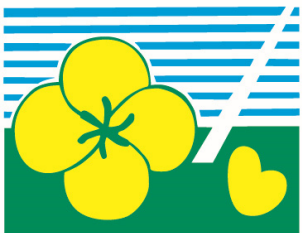
- 15 % ler
- 3,5 % mullhalt
- pH: 6,6
- P-Al: 7,7 (Klass III)
- K-Al: 10 (Klass III)
- K/Mg-kvot: 0,8

Rapsmästaren

- 40 lag från 7 länder: Sverige, Danmark, Finland, Lettland, England, Tyskland och Frankrike
- 11 olika sorter + 3 sortblandningar
  - 17 lag valde DK Explicit
  - 5 DK Exception
  - 3 DK Extrovert
  - 2 Einstein, 2 Inuit, 2 PT211, 2 Avatar
  - 1 Incentive, 1 SY Carlo, 1 SY Harnas, 1 DK Exstorm

Sortförsöken i Skåne 2016: Skillnad på 25% i avkastning bland tävlande sorter

Sådd den 18 augusti

Ojämn uppkomst – gror i omgångar

En månad efter sådd

Den 8 oktober

Den 23 november

Den 14 december

Rötter hos det vinnande laget

Efter 3 tillväxtregleringar på hösten

Inget kväve på hösten

Den 17 februari

Rapsdagen den 27 April

Den 19 maj, 160 cm

Generella åtgärder på hösten

18/8 Sådd/kombigödsling

20/8 Sniglar: Sluxx 7 kg/ha

26/8 Sniglar: Sluxx 7 kg/ha

26/8 Rapsvivel: Fastac 0,3 l/ha

19/9 Rapsjordloppa: SumiAlpha 0,3 l/ha

23/9 Spillsäd: Select 0,3 l/ha+ Renol 0,3 l/ha

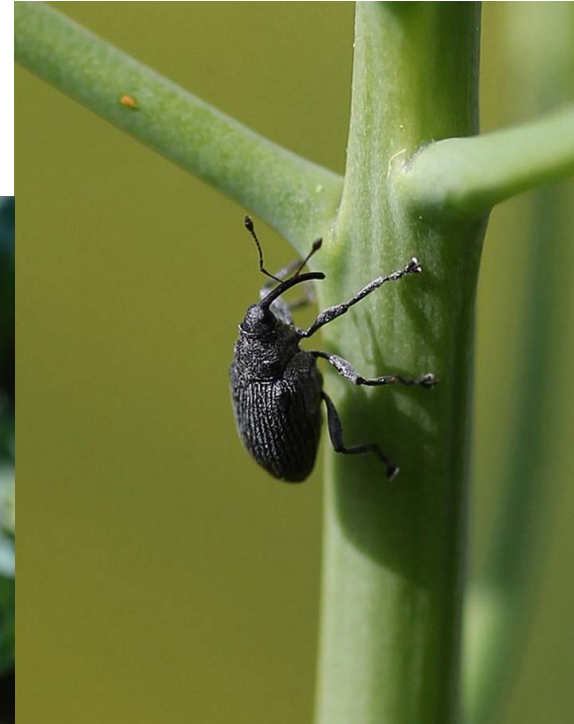
Generella åtgärder på våren

12/4 Mavrik 0,3 l/ha

2/5 Avaunt 0,17 l/ha

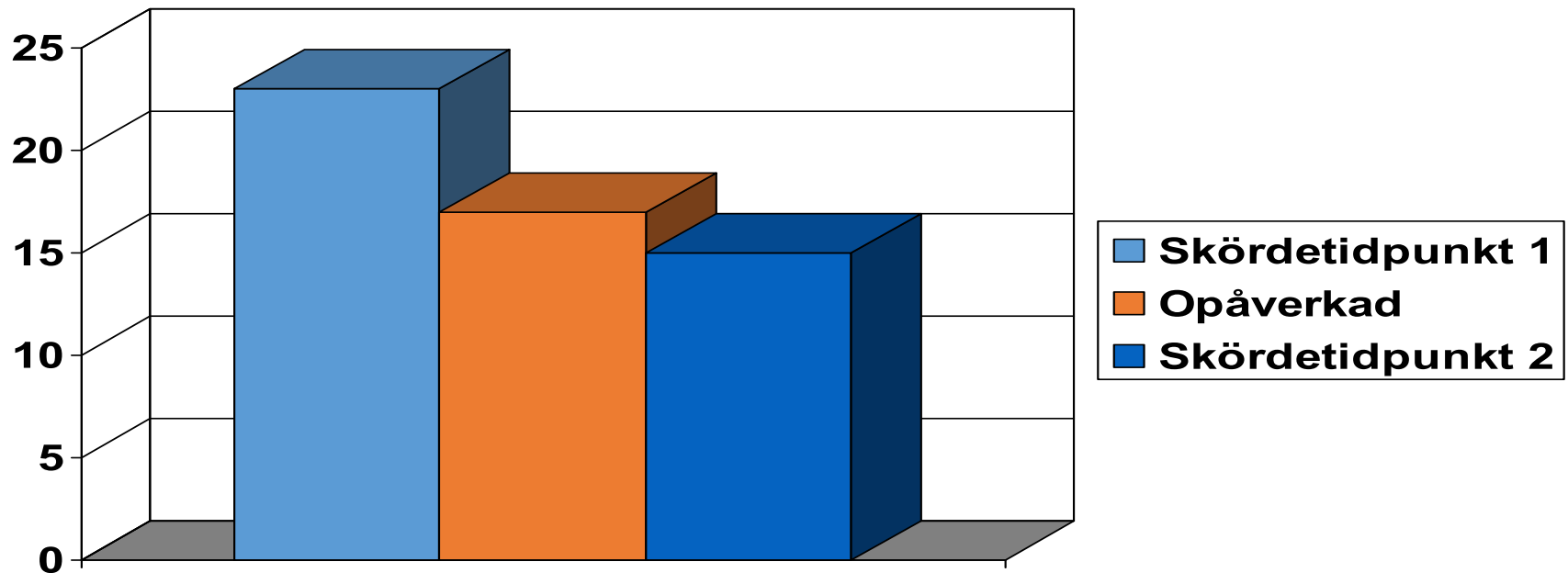
9/5 Mospilan 150 g/ha

19/5 Biscaya 0,3 l/ha

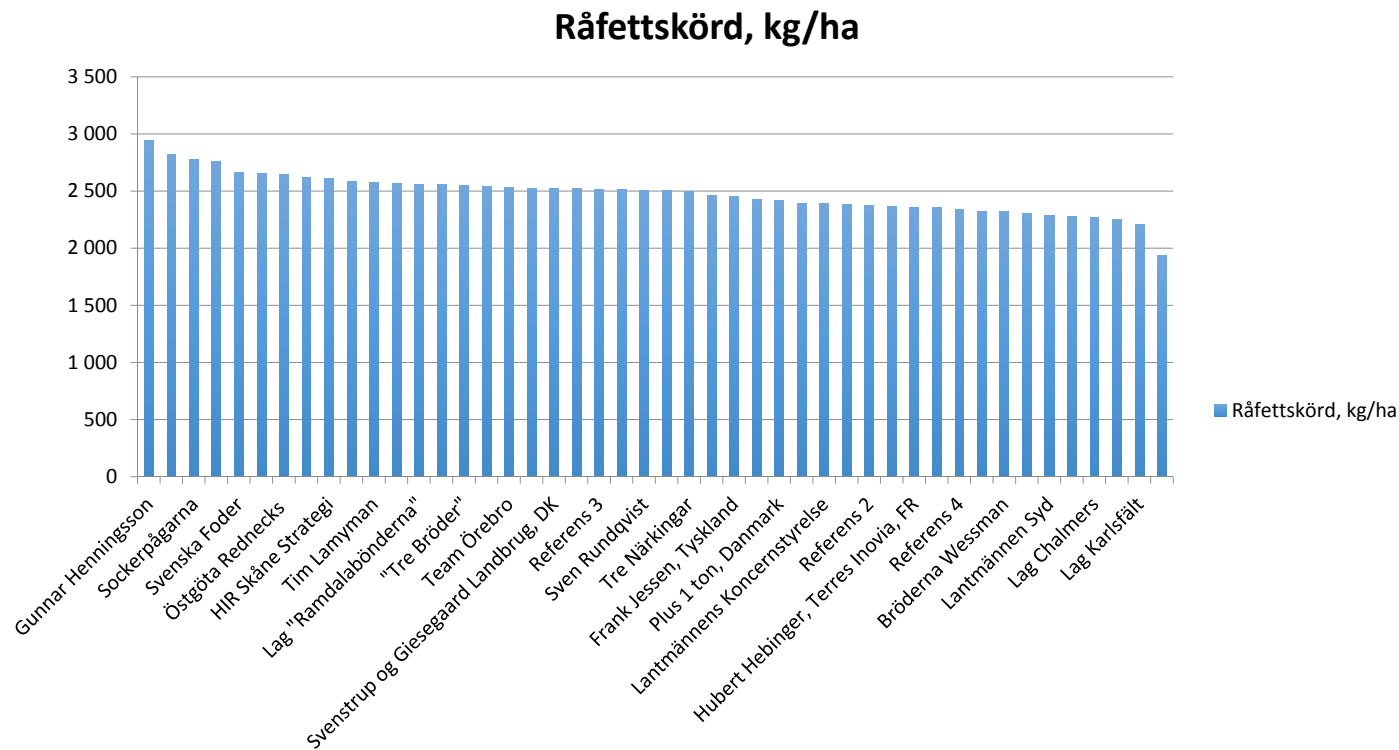

Rapsmästaren 2016

Betydelsen av skördetidpunkt

Resultat Råfettskörd: 2 942 – 1 933 kg/ha

Resultat Fem i topp

	Råfettskörd, kg/ha	Differens, kg
1. Gunnar Henningsson	2 942	-
2. Syngenta Nordic A/S	2 818	124
3. Sockerpågarna	2 773	45
4. Oliveholm	2 771	2
5. Svenska Foder	2 668	103

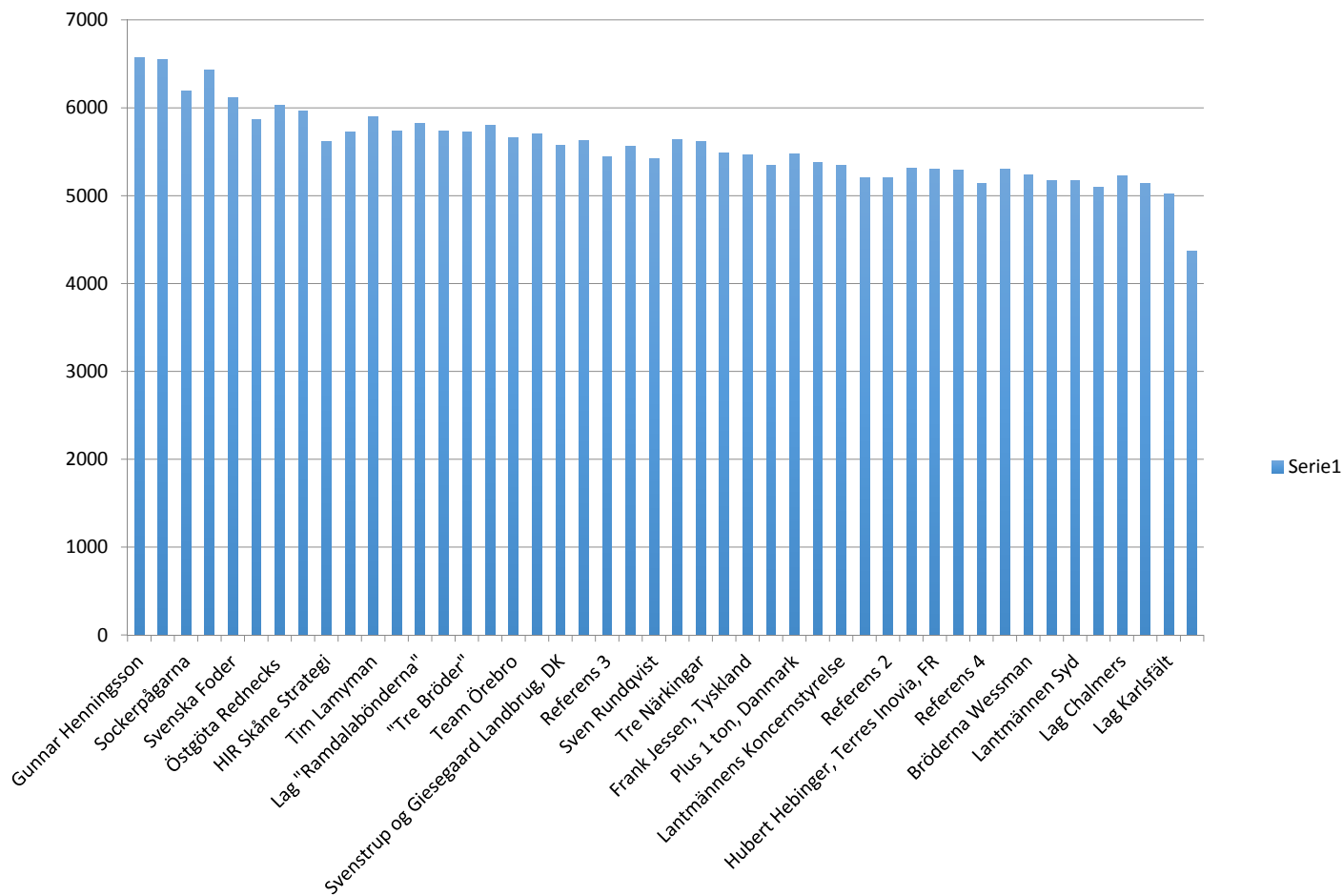
Vinnaren: Gunnar Henningsson

2 942 kg/ha råfett (6 570 kg/ha fröskörd vid 9% vh)

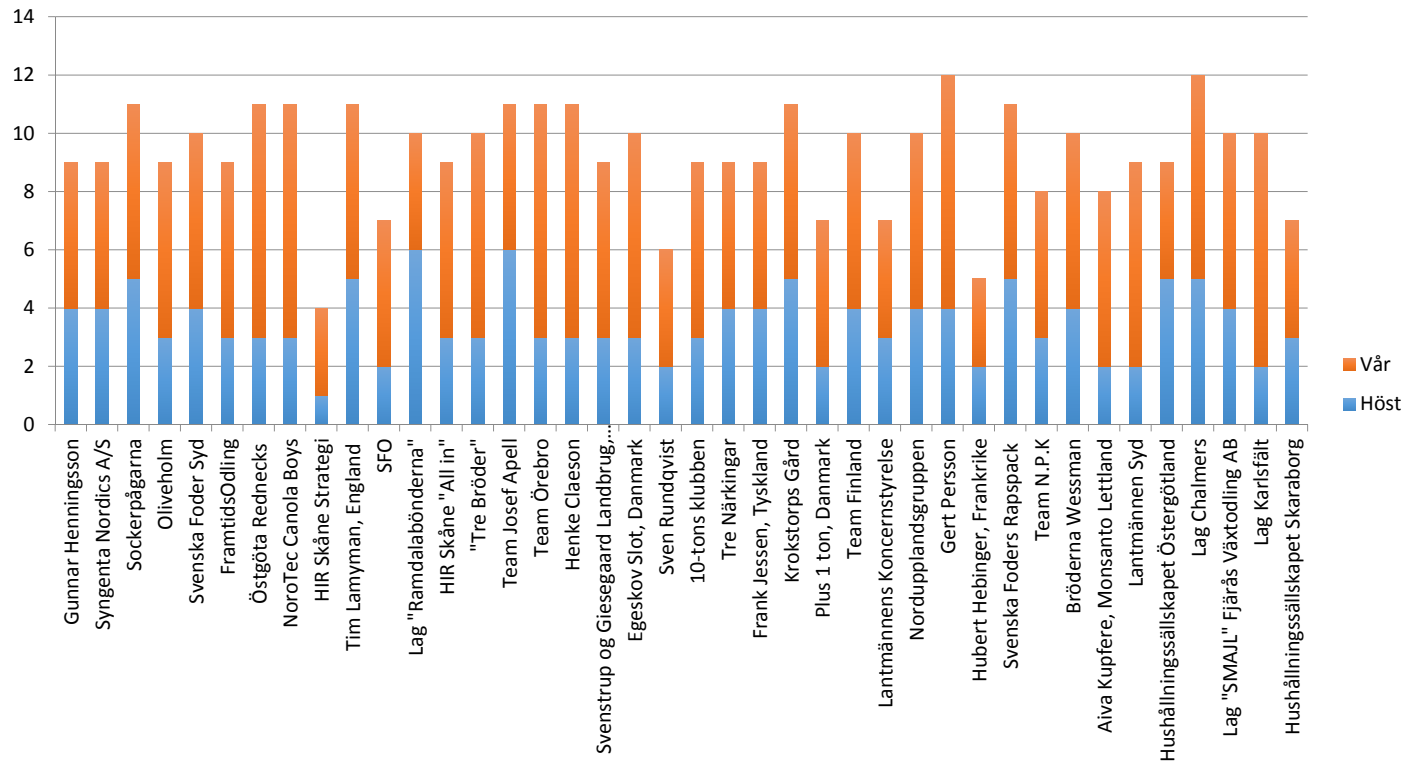

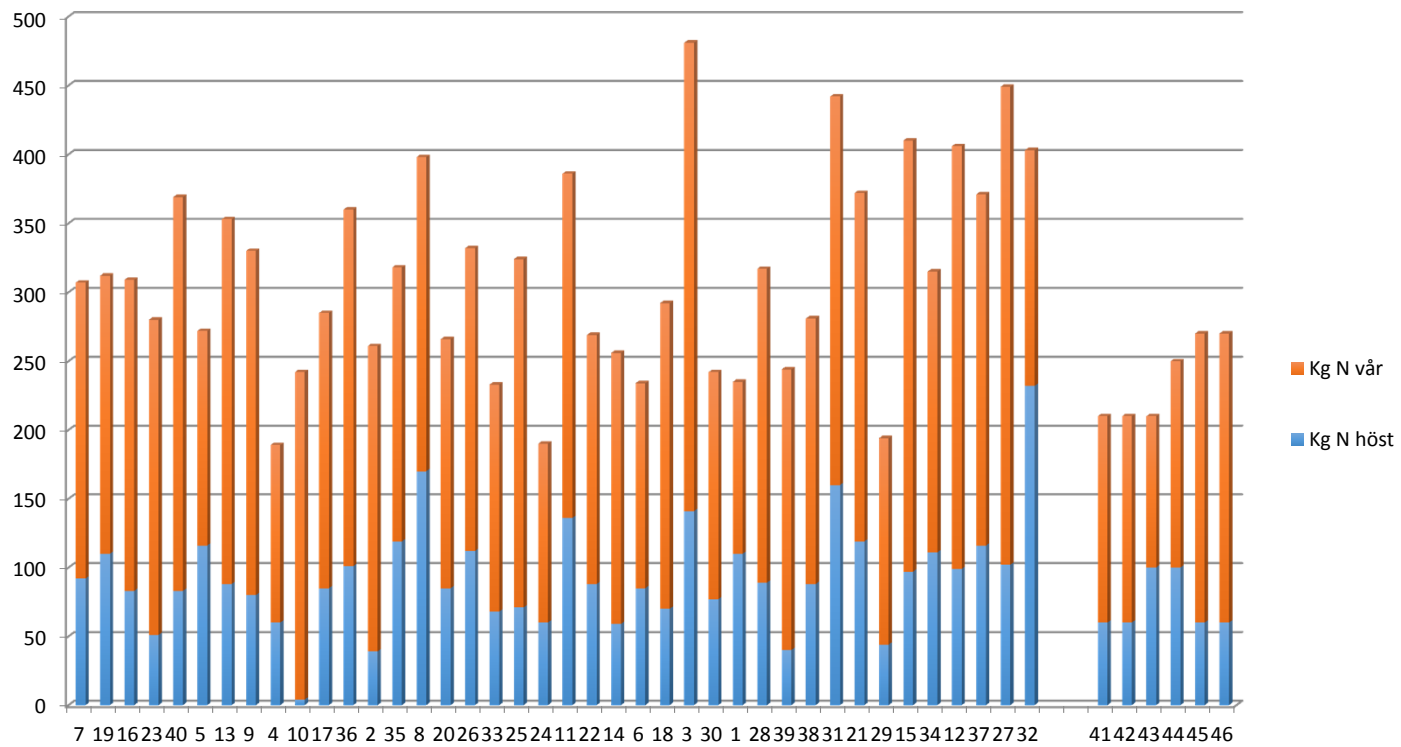
Resultatet som Fröskörd

Antal åtgärder

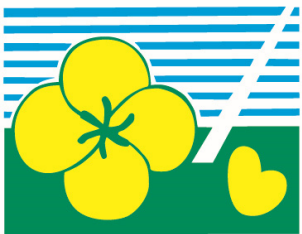
Kvävegödslingen

Tillväxtreglering

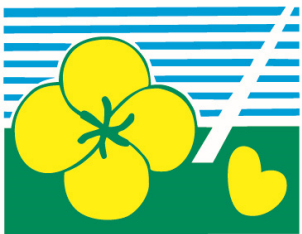
- 0-3 ggr under hösten
- 0-2 ggr under våren
- Ett stort antal produkter

Chans för registrering eller dispens i Sverige?

Val av skördetidpunkt

- Graderad mognad i samtliga led
- Väderprognoser
- 26 juli och 4 augusti
- Utfall:
  - 13 lag högst vid skördetidpunkt 1
  - 13 lag högst vid skördetidpunkt 2
  - 14 lag ung lika vid båda skördetidpunkterna

Vinnande drag enligt G.Henningsson

- Noggranna studier. Utnyttjat sitt rapsnätverk i Sverige, Danmark, England och Tyskland
- Lagt mycket tid i fältet, följt grödan – perfekt tajming
- DK Exception, 35 frö/m² - viktigt med ljus, kunde varit lägre!
- Måttliga kvävegivor (höst 90 kg + vår 220 kg)
- Kaliumnitrat (Unika Kalium, NK 14-38) för ökad vinterhärdighet
- Balanserad tillväxtreglering på hösten:
Caryx 0,35 l/ha + Caryx 0,35 l/ha
- Fungicid och insecticid sent i blomningen

Sortvalets betydelse i rapsmästaren

I tävlingen deltog 12 sorter:	DK Explicit	16
	Dk Exception	5
	DK Extrovert	3
	Einstein	2
	Avatar	2
	PT 211	2
	Inuit	2
	Incentive	1
	SY Carlo1	
	SY Harnas	1
	DK Exstorm	1
	Sortblandning	4

Så här placerade sig sorterna 1-10

1. Exception
2. Carlo
3. Explicit
4. Harnas
5. Exception
6. Explicit
7. Explicit
8. Explicit
9. Explicit
10. Incentive

Ungefär så är placerade sig övriga sorter...

Einstein	13
PT211	23
Avatar	28
Extrovert	28
Inuit	32

Men detta är högst osäkert och inte alls sant eftersom alla andra åtgärder varierar, endast sortvalet är gemensamt.

Resultat från sortförsök i Skåne 2016

n=3

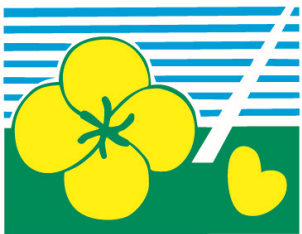
	Behandlat		Medel Obe-Beh	
	Råfett kg/ha	Rel.	Råfett kg/ha	Rel.
DK Extrovert			2366	122
DK Explicit			2311	120
DK Exstorm			2265	117
DK Exception			2329	121
Einstein			2214	115
SY Harnas			2251	117
SY Carlo			2180	113
PT211			2101	109
Incentive			2021	105
Avatar			1900	98
Inuit	1812	96	1845	96

Sortvalet kan ha betydelse i Skåne 2016

	Skåne		Skåne		ÖSF/FiV	
	Område A		Område B		Område D+E	
	Råfett kg/ha		Råfett kg/ha		Råfett kg/ha	
	Rel. tal	Antal	Rel. tal	Antal	Rel. tal	Antal
Sortblandning	2170 (100)	39	2240 (100)	31	2150 (100)	35
DK Explicit	112	11	117	9	115	11
V3160L	112	5	108	6	109	5
DK Exentiel	111	5	106	6	101	5
DK Exstorm	108	18	110	11	108	13
DK Extrovert	108	10	112	9	108	11
SY Carlo	107	17	107	11	104	13
DK Exprit	107	5	107	6	102	5
Horcal	106	8	110	7	106	10
Garou	106	8	109	7	104	10
Raffiness	105	5	103	6	107	5
PT211	104	11	104	9	107	11
Mercedes	100	8	112	7	108	10
Fonzzi	100	5	109	6	104	5

Rapsmästaren – Resultatet

- Fokus på raps – stor uppmärksamhet i media
- Stimulerande diskussioner med tävlingsdeltagare och alla experter
- Tankar och idéer om vad som avgjorde vinsten – uppslag till nya studier/fältförsök
- Rekordstort intresse för höstraps: 105 400 ha för skörd 2017

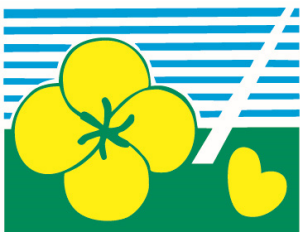
VÅRT VARMA TACK TILL:

Alla deltagare i de 40 tävlingslagen!

*Anders Fällman och Anna Nilsson, tidningen Lantmannen
Styrelsen för Södra Sveriges Frö- och Oljeväxtodlare*

*Försöksvärdarna Familjen Krokstorp på Krokstorps gård
Försöksutförarna Helena Håkansson och Madeleine Nilsson med
kollegor, HS Skåne
Alla experter som cirkulerat runt tävlingen*

Tävlingens sponsorer: John Deere, Lantmännen, Gullviks och Yara

Frö & Oljeväxtodlarna
Svensk Raps AB
Rapsolja

Kunskapsbanken
Oljeväxter

- VÅRRAPS 3000
- Europamästare i höstrapsodling 2014!

- Bedöm vårens kvävegiva i höstraps!
- Odling vägledning höstraps

- Kalkyl - oljeväxt
- Neonicotinoider
- RME - raps till energi

Rapsolja
Lokala pressare

Areal
Medel
Områdesvis:
2014 2013
2012 2011 2010 2009
2008 2007 2006 2005
2004 2003 2002 2001

Skörd
Oljeväxt- & linskördar

* PROJEKT 20/20
Dokument/sammanf.
Projekt
Kontakt

Utvecklingen av denna nya rådgivningsteknik är finansierad av svenska oljeväxtodlare via Stiftelsen Svensk Oljeväxtforskning!

Albin Gunnarson förevisar Kvävevägen - vårt egenhändigt framtagna praktiska set för att bedöma väckvägningen i höstraps.

N-gödsla rätt till våren!

Genom att klippa 1 m² raps på hösten kan du få god vägledning för rätt kvävegödsling till våren!

Bakgrunden till detta är forskning som visar att:

- ju kraftigare tillväxt på hösten, och ju högre N-mineralisering som förväntas från höstrapsfältet under vår-sommar...
- ...desto lägre N-giva kan man ge till höstrapsen på våren!

SÅ HÄR GÖR DU

1. Klipp 1 m² grön raps på hösten i slutet av växtperioden.
2. Väg grönmassan i påsen.
3. N-mineralisering vår-sommar uppskattas genom erfarenheter från fältet
  - a. Låg mineralisering = 10-20 kg N
  - b. Normal mineralisering = 30 kg N
  - c. Hög mineralisering, ex stallgödsel = 40-50 kg N
4. För att beräkna vårkvävegivan används vikten i kg med en decimal i formeln nedan, **eller använd gärna kalkylatorn nedan!**

Vårkvävegiva kg/ha =

$$147 - (56,25 * \text{vikt i kg}) - (1,2 * \text{N-mineralisering}) + (0,026 * \text{förväntad skörd kg})$$

Formeln som räknar ut vårkvävegivan är uppdaterad med nya försök från hela höstrapsområdet, nu ingår försök från 2011-2014. Resultat från försök 2015 visade att denna metod fungerat mycket väl och vi har goda skäl att nyttja metoden att klippa och väga sin raps. Det är en enkel metod som fungerar bra och som både kan spara pengar och optimera skörden för odlaren samtidigt som risken för kväveläckage på grund av för höga kvävegivor minskas.

Allt om lin!

Vallfrö
Marknad
Fältförsök
Svensk Frötidning
Forskningsstiftelse

Varumärke för
svensk oljeväxtodling

Hösten 2015. Ny formel till kvävevågen

Med fler försöksår och fler försök har vi nu ytterligare kunnat trimma in kvävevågen. **Nytt för 2015 är att faktorn förväntad skörd nu också ingår i formeln.** Således blir kvävevågen ännu bättre i och med att den nu kan sägas ta bättre hänsyn till olika skördenivåer i olika delar av landet. Att gissa den förväntade skörden kan man göra genom att utgå från gårdens medelskörd med viss justering för grödans utseende. En kraftig gröda kommer att avkasta mer än en dåligt utvecklad gröda.

Här räknar du ut rekommenderad vårkvävegiva!

Ange rapsens grönmassvikt på 1m² Ange uppskattad N-mineralisering Förväntad skörd, kg/ha

VÅRKVÄVEGIVA, kg/ha, nedan

OBS: Upprepa vägningen på 3-4 representativa platser i fältet och beräkna ett medelvärde!

Se filmen om provtagningen!

Bestäm vårkvävebehovet i höstraps - redan på hösten!

Hur ser höstrapsen ut i Sverige idag

	Vikt i kg	Skördeförväntning	N-behov	Antal slagningar
2015	1,55 kg	4240	122	1500
2016	1,75 kg	4115	105	900

Tack för er uppmärksamhet!

Den hårda men rättvisa domaren, här tillsammans med den lycklige vinnaren Gunnar Henningsson.

Referensled för Rapsmästartävlingen

1. 50 grobara, 60 kg N vid sådd och 150 kg N vår
2. Som led 1, men med 25 grobara/m²
3. 50 grobara, 100 kg N vid sådd och 110 kg N vår
4. 50 grobara, 100 kg N vid sådd och 150 kg N vår
5. 50 grobara, 60 kg N vid sådd, 150 kg N vår och 60 kg N sent
6. 50 grobara, 60 kg N vid sådd och 210 kg N vår